

Rett i smøret

Ikke trakk rundt grøten!

Are Møster Ottesen
Journalist

Det sa min bestemor. Så vi går rett på sak. Her er ord og uttrykk vi reddet på streken.

Nesten på trykk: Velkommen til en helaften i c-moll med Beethoven og Brahms' store kammermusikk!

Ingen blir satt i rettskrivningens gapestokk om de bommer. Men vi har det med å legge til en s (eller apostrof) bare på det siste ordet når vi bruker genitiv (eieform). Men her skal altså begge stå i genitiv:

På trykk: Velkommen til en helaften i c-moll med *Beethovens* og Brahms' store kammermusikk!

Nesten på trykk: Det er mange ulike årsaker til at gravferder blir kommunale.

Vi overstrømmes av ord, så stryk de overflødige! Når vi snakker om *mange årsaker*, er det underforstått at det ikke er de samme årsakene.

På trykk: Det er mange årsaker til at gravferder blir kommunale.

Nesten på trykk: Da kjenner Bleikvin at vinterens langrennsgåing ikke helt har forberedt han på dette.

På norsk er det tillatt å skrive *han* i stedet for *ham*, altså bruke subjektsformen. Men mange, inkludert Aftenposten, skiller mellom objektsform og subjektsform. En kjapp analyse av setningen: Først finner vi verbet. Svar: har forberedt. Så subjektet: Hvem eller hva har forberedt? Svar: vinterens langrennsgåing. Så objektet: Hvem eller hva har vinterens langrennsgåing forberedt? Svar: ham (objektsform).

På trykk: Da kjenner Bleikvin at vinterens langrennsgåing ikke helt har forberedt *ham* på dette.

Nesten på trykk: Det er dronningen som legger alle eggene som blir til nye maur i tuen.

Skal det være komma etter eggene? Om presiseringen er unødvendig, er komma nødvendig. Og omvendt. Her står det strengt tatt at dronningen legger de eggene som blir til nye maur, men ikke de andre eg-

gene. Meningen er nok heller å si at dronningen legger alle eggene, og noen av dem blir til nye maur. Tommelfingerregel: Bruk komma når det passer å sette inn *for øvrig* etter *som*.

På trykk: Det er dronningen som legger alle eggene, som blir til nye maur i tuen.

Nesten på trykk: Orangutanger er kritisk truet, det vil si at de står i fare for å forsvinne helt, ifølge Verdens naturfond (WWF).

Er man forsvunnet, så er man borte. Ordet *helt* trengs ikke.

På trykk: Orangutanger er kritisk truet, det vil si at de står i fare for å forsvinne, ifølge Verdens naturfond (WWF).

Nesten på trykk: De pekte på varierende prioritering av etterlyste i politiet.

Nesten på trykk: Gikk til slottet for å be om råd.

Det er best ikke å strø om seg med stor forbokstav, blant annet gjør det en tekst vanskeligere å lese om det blir for mange versaler. Men vi må huske på unntakene. Her snakker vi ikke om slott generelt, men om bygningen det bare finnes én av i Norge.

På trykk: Gikk til Slottet for å be om råd.

Nesten på trykk: - Det er herren! lyder det fra den oppglødde salen.

Og her snakker vi ikke om en hvilken som helst herremann. Uavhengig av hvor religiøse vi er: Gud og andre navn på Ham skrives med stor forbokstav.

På trykk: - Det er Herren! lyder det fra

den oppglødde salen.

Nesten på trykk: Borgens far mistet sin egen mor som femåring.

Vi skjønner hva som menes. Men setningen er tung. Og ordet *egen* er strengt tatt overflødig: Vi har bare én.

På trykk: Som femåring mistet Borgens far moren sin.

Nesten på trykk: Så hører jeg at SP ikke vil ha med SV, men heller søke støtte hos de borgerlige.

Det er litt ulik praksis rundt forkortelser av politiske partier. I Aftenposten holder det med én stor bokstav om partinavnet utgjør ett ord. Senterpartiet blir derfor Sp. Men Sosialistisk Venstreparti, som jo er to ord, blir SV. Derav følger: H, Ap, Frp, MDG, V og KrF.

På trykk: Så hører jeg at Sp ikke vil ha med SV, men heller søke støtte hos de borgerlige.

Nesten på trykk: De pekte på varierende prioritering av etterlyste i politiet.

Det handler nok ikke om etterlyste blant politiets ansatte.

På trykk: De pekte på politiets varierende prioritering av etterlyste.

Nesten på trykk: I januar gikk arbeidet i gang.

Man går i gang med arbeidet, men arbeidet går ikke i gang. Her kan det også skrives enklere:

På trykk: I januar startet arbeidet.

Nesten på trykk: Jeg nekter å være «fru Kreft». Min egen helse skal ikke være clickbait-agn på nettmedier.

Bait betyr *agn* på norsk. Så her blir det smør på flesk. Og det er bedre å skrive *klikk* enn *click*.

På trykk: Jeg nekter å være «fru Kreft». Min egen helse skal ikke være klikk-agn på nettmedier.

Har du tips til språkspalten?
spraktips@aftenposten.no

Det Norske
Solistkor
The Norwegian Soloists' Choir

Billetter i salg nå!
Solistkoret.no

**Solistkoret
og dirigent
Yuval Weinberg**

Sesongåpning 21/8 kl. 18.00 i Universitetets
aula – byens flotteste rom for korsang!

